

Regeringskansliet
Miljö- & energidepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående Miljömålsberedningens förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål (SOU 2016:21)

Svenska kyrkan har tagit del av utredningen *Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. Delbetänkande från Miljömålsberedningen SOU 2016:21*. Nedan lämnar Svenska kyrkan synpunkter på förslaget.

Tillsammans med kyrkor världen över har Svenska kyrkan länge arbetat för en rättvis och hållbar framtid. Klimatfrågan är inte bara en utmaning för oss i Sverige utan angår hela världen. Hårdast drabbas människor som redan lever i fattigdom och utsatthet och som har knappa resurser för att anpassa sig till nya förhållanden.

SVENSKA KYRKANS YTTRANDE

- Svenska kyrkan välkomnar ett klimatpolitiskt ramverk och betonar att det måste utformas så att det inte riskerar att låsa in ambitioner, utan anpassas efter vetenskapliga rekommendationer och omvärldsutvecklingen.
- Svenska kyrkan anser efter Parisavtalets höjda ambitioner att det bör prövas att tidigarelägga målet för netto-noll-utsläpp till 2035, dvs. tidigare än Miljömålsberedningens förslag.
- Svenska kyrkan välkomnar förslaget om ett klimatpolitiskt råd och anser att humanistiska och sociala vetenskaper, liksom trossamfund, bör vara representerade i detta.
- Svenska kyrkan anser att styrmedel ska bedömas utifrån deras påverkan på teknikutveckling och andra dynamiska effekter, vid sidan om bedömningen av kostnadseffektivitet.
- Svenska kyrkan anser att Sverige aktivt bör verka för en sänkning av taket i handeln med utsläppsrätter (ETS).
- Svenska kyrkan anser att CCS inte ska användas för att minska ambitionerna till utsläppsminskningar.

SKÄL FÖR YTTRANDET

Svenska kyrkan anser det viktigt att Sverige, som utredningen anger, utvecklar långsiktiga mål i klimatpolitiken. Ett långsiktigt mål ger också en färdplan för att stegvis kunna minska utsläppen. Den målbana som ska redovisas i nästa betänkande är därför avgörande för hur väl modellen kommer att fungera. Samtidigt är det viktigt att målen är tillräckligt ambitiösa och bidrar till målet om en temperaturökning väl under 2 grader med inriktning på 1,5. Risken med en fastslagen långsiktig klimatpolitik är att den låser sig till ambitioner som är lägre än vad utvecklingen faktiskt medger. Det är därför viktigt att en framtida klimatpolitik innehåller mekanismer för att möjliggöra höjda ambitioner i linje med vetenskaplig forskning.

Parisavtalets höjda ambitioner innebär att alla länder behöver höja takten i arbetet med att minska utsläppen. EU:s ambition är att vara ledande globalt och Sveriges ambition är att vara ledande inom EU. Sveriges långsiktiga mål behöver därför, som utredningen föreslår, tidigareläggas. Det årtal som föreslås i utredningen är emellertid otillräckligt för att uppnå avsedd effekt. I linje med vetenskapens rekommendationer, Sveriges ambition att vara ledande och i enlighet med yttranden av flera av Miljömålsberedningens ledamöter, bör målet sättas till 2035 snarare än 2045.

Svenska kyrkan förordar ett långsiktigt fokus på nära-nollutsläpp, snarare än netto-nollutsläpp, då det senare inte ger tillräckliga incitament för den omställning som krävs för att nå temperaturmålet inom Parisavtalet. Fokus bör framöver ligga på förnybara energikällor, en kraftfull omställning och en samhällsutveckling som bygger på så låga utsläpp som möjligt.

Ett oberoende klimatpolitiskt råd liknande det finanspolitiska rådet kan vara ett sätt att få en allsidig spegling av de åtgärder som görs eller som bör göras av regeringen för att uppnå de klimatmål som är uppsatta. För att få en allsidig bedömning av klimatpolitiken bör också humanistiska och sociala vetenskaper samt kyrkor/trossamfund vara representerade då klimatfrågan också berör livsstilsfrågor och etiska ställningstaganden.

Det klimatpolitiska rådet föreslås få i uppdrag att utvärdera effekter av beslutade och föreslagna styrmedel från ett brett samhällsperspektiv och analysera om målen nås på ett kostnadseffektivt sätt samtidigt som hållbarhetsbegreppets tre dimensioner beaktas. Då kostnadseffektivitetsbedömningar tenderar att ge en statisk bild behöver detta kriterium kompletteras med bedömningar av styrmedlens dynamiska effekter såsom påverkan på teknikutveckling.¹

De rika länderna i världen har ett moraliskt ansvar att skala upp åtgärderna för att minska utsläppen. EU är en av nyckelaktörerna och Sveriges har en viktig roll att vara drivande för en ambitiös EU-klimatpolitik. EU har ett historiskt ansvar för de globala utsläppen som bidrar till klimatförändringarna och bör därför också vara pådrivande i den globala omställning av samhället som världen behöver.

Sverige har som land stora möjligheter att skapa ett välfärdssamhälle med nära-nollutsläpp och ta en ledarroll inom EU. Sverige bör aktivt arbeta för att skala upp ambitionerna. Den omställning som behövs kräver politiskt mod och tydliga visioner för hållbara och rättvisa förhållanden på jorden. En omställning som ger förutsättningar för kommande generationer att skapa ett hållbart liv innebär grundläggande och djupa strukturella förändringar.

En självklarhet i internationella ekumeniska sammanhang är att rika länder tar hänsyn till sina historiska utsläpp i uppgiften att minska sina utsläpp. Ambitionen att göra klimatinsatser nationellt måste också höras ihop med att göra klimatinsatser internationellt genom att ge stöd till länder i syd att uppnå målen inom sina respektive nationella klimathandlingsplaner. Internationella insatser bör inte ersätta nationella insatser utan vara kompletterande.

Det är viktigt att Sverige verkar för en sänkning av taket i handeln med utsläppsrätter (ETS). Handeln med utsläppsrätter har hittills inte bidragit till att minska utsläppen i den omfattning som det var tänkt. Att sänka antalet utsläppsrätter kombinerat med en prisökning skulle kunna påverka utsläppen. Målet med att sänka taket för utsläppsrätter är att minska utsläppen. CCS-utveckling bör inte ställas mot eller ersätta ambitionerna med utsläppsrätterna.

Uppsala den 26 maj 2016

På kyrkostyrelsens vägnar

+ Antje Jackelén

Antje Jackelén
Ärkebiskop, ordförande



Lisa-Gun Bernerstedt
Avdelningschef